

ВАРНЕНСКИ КОРЕНЯКЪ

Органъ на Културно-Просвѣтното Икономическо Дружество „Варненски Кореняк“

Броя
3 лв.

Год. абонаментъ 25 лв.
Излиза ежемесечно.

Редакция и администрация въ клуба
— Варна, ул. „6 Септемврий“ № 23.

Обявления се приематъ
по споразумѣние.

Позивъ

къмъ Варненското гражданство.

Граждани,

Културното, стопанско и икономическо развитие на нашия роденъ градъ е дългъ не само на неговитѣ отговорни фактори и институти, а и на цѣлокупното съзнателно гражданство, безъ огледъ на партийната му, професионална и съсловна принадлежност. Щомъ това е така, считаме, че ония партийни организации, които монополизиратъ само за себе си това задължение, а дробятъ останалитѣ обществени сили и ги настройватъ едни срещу други, сж на погрѣшенъ пътъ.

Напоследъкъ, нашето културно-просвѣтно и икономическо дружество „Варненски Коренякъ“, което брои въ редовитѣ си множество интеллигентни сили, въ изпълнение на своя уставъ, проявява единъ особенъ интересъ къмъ бждащото развитие и благоденствие на града. То счита, че не ще изпълни достойно своя дългъ на обществена и безпартийна организация, ако не вземе присърдце нуждитѣ на града, не даде своята подкрепа и съдействие на ония обществени фактори, отъ които единствено зависи бждащия изгледъ на красива, богата и благоустроена Варна и ако остане индеферентно къмъ общия повикъ да се издигне града на подобающа висота. И поради това, то е твърдо решило, въпреки протеститѣ на нѣкои грубо заинтересовани политически партии, да вземе най-активно участие въ предстоящитѣ общински избори и да докаже на всички, съ каква чистота, идейностъ и високо съзнание е длъженъ да работи всѣки за благо на родния градъ.

Предварително знаехме, че една подобна акция отъ страна на дружеството ни, ще срещне силния отпоръ на нѣкои политически групи, които не ще се постеснятъ, както и сториха вече, да ни обвинятъ въ партизанство, нелоялностъ, чуждо вмѣшателство, продажници на родъ и рѣра, ще ни обсипятъ съ най-долнопробни епитети и ругатни и ще ни представятъ предъ Варненското общество за чужди елементи. Но такава е сждбата на всички идейни организации, които не плуватъ въ мжтнитѣ води на тесногрудното партизанство и които издигатъ преди всичко дълга къмъ общественото благо. Защото, тѣхното съзнание не се замъглява отъ користъ и алчностъ, нито отъ суетна слава или отвратително самохвалство, а сж скромни, тихи, искренни и чисти въ мисль и дѣла.

Граждани,

Съ особена тѣга на душата си констатираме началото на всички противодействия и съзнателно скроени интриги, на властнически заплашвания, както и на мораленъ и материаленъ тормозъ, съ които нѣкои се мжчатъ да убиятъ борческия духъ у членоветѣ на Варненски Коренякъ. Тѣ не се спиратъ предъ нищо, за да очернятъ и дискредитиратъ дружеството ни, което въ настоящия моментъ имъ мжти водата. И колкото повече се приближаваме до изборния день, толкова по-дръзки, по-нахални и по-цинични сж тѣ.

Но, напразни сж всички тия усилия. Защото знаемъ, всѣко нечисто противодействие пробужда само скрити сили за отпоръ и неравна борба. И още, че то сплотява и обединява цѣлокупното гражданство въ едно неразривно цѣло.

Ние дължимъ да заявимъ на Варненското гражданство, че сме чисти и безучастни въ дѣлата на чуждитѣ у насъ елементи и на ония ренегати, каквито има въ нѣкои партии, които работятъ и действуватъ въ вреда на Варна и България. Нашиятъ патриотизъмъ е доказанъ не въ топлитѣ и безопасни кабинети на бойния тилъ, а въ първитѣ редици на огнената линия. Тамъ доказахме, че знаемъ да мремъ и да проливаме кръвта си за майка България, за роденъ кжтъ и за свободенъ животъ. Ние не сме родоотстъпници или чужди елементи, а чеда на многострадална България. Но въ сжщото време сме далечъ и отъ грубитѣ партизански борби, които единствено повалиха народния трупъ, израненъ и измжченъ. Дишали сме, продължаваме да дишаме свежия Български въздухъ, да се любиме на роднитѣ красоти и да даваме мило и драго за величието на Българската нация.

Но не само това. У насъ се култивира съзнанието, че служимъ на отечеството си, на обществото, на града съ най-чисти намѣрения, високъ идеализъмъ и безъ партийна разюзданостъ. Гнусимъ се отъ общественитѣ заблуди, отвратителната демагогия, неправди и злини, а високо издигаме безпартийнитѣ принципи: **за България, за Варна.** И ако това ни е грѣха, ще знаемъ, че сме изпълнили много по-достойно своя дългъ, отколкото тия, що ни отричатъ правото на обществено съзнание.

Поради това, ние апелираме къмъ съзнателното Варненско общество да ни подкрепи въ предстоящитѣ избори за общински съветници и училищно настоятелство, за да изпълнимъ до край своя дългъ и да дадемъ достоенъ примѣръ на чиста общественостъ и здрава организационна и ползотворна дейностъ. Подкрепете ни всички, за да докажемъ, че въ общинскитѣ работи не могатъ да се постигатъ партийни цели, нито пъкъ да се изкориства дѣлото на цѣлъ единъ градъ. И още, че ще трѣбва да се изостави партийното раздробление, което е главния виновникъ за културния и стопански застои на нашия градъ.

Всички до единъ на изборния день — 10 Февруарий, съ бюлетината на безпартийната организация „Варненски Коренякъ“.

За кого служи „Варненски Кореняк“?

оритът за избиране управ-
на нашият град, набли-
т, а заедно с това се
жива летаргията у поли-
жити и обществен гру-
ки. Безспорно, голъм ин-
буди всрѣдъ обществото
нието на нашата органи-
и, за която партизанска-
магогия разхвърли въ вар-
ото общество, най-невѣрни
нденциозни обвинения. На-
то, ние оборихме тия не-
ятелни низости, а днесъ,
азяснимъ на варненското
данство, каузата на коя-
варненски кореняк“ служи.
кога сме декларирали и
твърдимъ, че нашата ор-
ация е поставена на чист-
безпартийна почва. Ние
каваме въ една единна група
и варненски граждани, съ-
ни политически убежде-
отъ различни партийни
ве, въодушевени отъ единъ
з — доброто бждаще на
на. Варненски кореняк не
ския на никоя партийна
вилегия, и жестоко се ма-
тъ всички ония, които мис-
противното. Всѣки, кой-
престъпни прага на нашата
низация, забравя своитѣ
ийни принадлежности и
зори за тѣхъ.

иатъ ли право, тогава, да
бвняватъ въ разцепниче-
и дължеш на граждан-
то, когато ние вършимъ
но обратното, като сѣще
енно култивираме всрѣдъ
итѣ членове чувството на
жданската и обществена
родителъ. Който веднажъ
ти нашият клубъ, ако
и чувство къмъ хубавото и
рото, той започва често да
спохожда, защото вижда
ренността на всички, кои-
работятъ за дѣлото на
арна.

Нашата крайна целъ не е
вземемъ управлението на
дѣтъ въ наши ръце. Но ние
ио виждаме, че нашиятъ
дѣ се управлява безъ всякава
ионанска политика и липса
и какъто и да било планъ и
истема. Ние съ готовностъ
ихме дали нашата пълна под-
бѣпа на една силна личностъ,
акаръ и извънъ редоветъ на
ашата организация, която
ичностъ си постави за целъ
а поведе борбата за стопан-
кото повдигане на градътъ ни,
ио неговитѣ естествени пѣ-
нища на търговски и промиш-
ленъ възелъ.

Много обстоятелства, може
би, ни принуждаватъ да изле-
земъ въ предстоящитѣ общин-
ски избори съ наша отдѣлна
листа, но съ това ние нѣма да
свършимъ нашата дейностъ,
защото задачата ни е по-
голъма. Въ кръгътъ на възмож-
ното и колкото материялни-
тъ ни сили позволяватъ, ние
доказахме въ периода на наше-
то кжсо съществуване, че ние
работимъ и напредваме. Не
правимъ, обаче, голъм шумъ
около себе си, и не се сърдимъ
на Господата, които сега упра-
вяватъ общината ни, че не
благоволиха да дойдатъ и ви-

дѣтъ нашата хубава бубарска
изложба-демонстрация, която
„Варненски кореняк“ устрои
презъ миналото лѣто, защото
тѣзи варненски граждани, за
които тя бѣше предназначена,
дойдоха и видѣха полза отъ нея.

Въпреки всички несгоди и
сѣжники, които срѣщаме, ние съ
радостъ констатираме, че „Вар-
ненски кореняк“ се развива
стремително и привлича въ
своитѣ редове здравиятъ еле-
ментъ на Варненското граж-
данство — въ болшинството си
безпартийни граждани. Тѣ ид-
ватъ при насъ за да дадатъ
съзнателно, своето съдействие
за постигане идеалътъ на ис-
тинскитѣ варненски граждани
— да се помогне на отрудени-
тъ и нуждающитъ се наши съ-
граждани, да се помогне на
Варна, като се издигне на пре-
дишната и блестяща висота
— първенеца на търговска Бъл-
гария.

Нашата задача е голъма,
тя е пропита съ благородни
граждански чувства и пориви.
Затова апелираме къмъ съзна-
телния варненски гражданинъ,
който съзнава критическото
положение на нашия градъ, да
прецени каузата на която
„Варненски кореняк“ служи и
да му даде своето съдействие.
Ние не образуваме нова поли-
тическа партия, нито пъкъ си
поставяме за целъ да пречимъ
за развитието на съществува-
щитѣ такива. Ние се стремимъ,
чрезъ нашата организация, да
издигнемъ цѣлкупното граж-
данство надъ партиитѣ, въ мо-
менти, когато вишиятъ граж-
дански дългъ ни зове и ни на-
лага да поставимъ надъ всѣ-
какви лични, племенни и пар-
тийни интереси, интереситѣ
на града.

Днесъ Варна умира. Слав-
ниятъ градъ на търговска Бъл-
гария зове своитѣ синове да
изпълнятъ своя граждански
дългъ. Да помогнемъ на Варна,
да помогнемъ на себе си!

Партизанство и общинитѣ.

Своеобразенъ е българския пар-
ламентаризмъ и своеобразни сж бъл-
гарскитѣ политически партии. Уста-
новено е вече, че пресаденото отъ
Англия цѣлѣ — парламентаризмътъ
не вирѣ лесно на всѣкоя почва,
защото не намира навсѣкжде бла-
гоприятни условия. Даже въ такава
страна като републиканска Франция
парламентаризмътъ е показалъ не ве-
днѣжъ и показва още и сега много
дефекти. Въ Италия парламентариз-
мътъ се е изродилъ, може би, само
временно, въ диктатурата на Мусо-
лини, а наскоро въ Югославия пар-
ламентаризмътъ се преобърна въ
диктатурата на краля.

Мнозина наричатъ българскитѣ
политически партии, и може би съ
право, „кокалановски“ партии, дру-
ги пъкъ ги кръстиха „политически
котерии“. Последния епитетъ е въпро-
чемъ доста основателенъ, като се
земи предъ видъ, че въ нашия по-
литически животъ мнозина честолю-
бивци и карьеристи, групирани около
сжщо така честолюбиви и заинтере-
совани хора, основаватъ безъ ни-
каква обществена нужда нови поли-
тически партии — нови по фразеоло-
гия на програмитѣ имъ, но стари по
своето съдържание.

Ние не бихме се занимавали съ

политическитѣ партии, защото ве-
стникътъ ни не е политически, но
бедата е въ това, че нашитѣ поли-
тически партии сж успѣли да вмък-
натъ своето своеобразно партизанство
и въ общинитѣ и сж нагодили и
разни политически програми за об-
щинитѣ. Общинскитѣ имъ програми
изобилствуватъ преди всичко съ раз-
ни обещания явно невъзможни за
прилагане и реализиране. Тѣзи разни
програми се обявяватъ рго fого
publico (за народа), а тайната имъ
програма е да се качатъ нѣкои и
други на власт и да настанятъ на
служби своитѣ политически приятели
и агитатори и, то, безразборно кой
за каква служба отговаря или не
отговаря, а често се създаватъ нови
ненуждни длѣжности само за наста-
няване на партизани. Резултатътъ
отъ всичко това е отдавна на лице:
финансовиятъ фалитъ на много град-
ски общини, между които почетно
мѣсто заема и варненската община!

Време е вече да се разбере, че на
таково положение трѣбва да се тури
край. Варненската община не е по-
литическа институция, въ която да
бораватъ разни политически дема-
гози неразбиращи отъ общинскитѣ
работи. Общината е голъма стопан-
ска институция, въ която сж полезни
не разни политикани и случайни ка-
рьеристи, а само лица вещи по об-
щинскитѣ стопански въпроси и има-
щи интересъ и амбиция да порабо-
тятъ за икономическото и културно
повдигане на своя градъ. Това
сѣвсемъ не е лесна работа и всѣкой
не може да се залавя за нея. Вар-
ненскитѣ граждани не бива да се
лъжатъ, че съ досегашната парти-
занска практика може да се помогне
ефикасно на града или на безработни
граждани. Настаняване на работа
разни нуждаещи се отъ партийнитѣ
клубове е мѣрка временна и винаги
само за нѣкои, следъ което послед-
ватъ пъкъ безработица и бедствие.
А между това некадърни управници
се надпреварватъ да развиватъ без-
разборно голъма демагогска деятел-
ностъ: предприематъ се нуждни и
ненуждни работи, за да покажатъ,
че сж били много деятельни и да се
похвалятъ съ голъмъ активъ. Обаче
такава „голъма“ дейностъ не винаги
е полезна; напротивъ, тя може да
бжде даже вредна. Въ Варна виж-
даме вече доста следи и паметници
отъ подобна деятельность: градътъ
е прѣснатъ преждевременно извън-
редно много съ много тесни улици
вътрѣ въ града, изхабенъ морски
плажъ, неизященъ градски пави-
лионъ и много др., а преди всичко
объркани градски финансии. Нуждна
е тиха, скромна, веща и целесъоб-
разна, а не демагогска деятельность
за да се оправятъ по възможностъ
многогто грѣшки, а най-вече да се уре-
датъ обърканитѣ общински финан-
сии. Ако това ще стане, ще настѣпи
действително нова епоха за варнен-
ската община. Града ще повдигнатъ
не разни политически (партизански)
партии, а стопански партии. Мѣстото
на политически партии е сѣвсемъ
другаде.

Коренячеството като идея.

Появилиятъ се споръ за дѣлене
на гражданитѣ на коренни и при-
шелци ми дана поводъ да изнеса
едно схващане, което, мисля, ще е
отъ значение. Ако е въпросъ за
опасни дѣления, такова най-малко
е коренячеството. Опасно е дѣ-
лението на българскитѣ граждани
на „наши“ и „не наши“ при само-
оболщението, че „нашитѣ“ сж един-
ствено годнитѣ и компетентни да
движатъ тежката колесница на
обществения напредѣкъ и да гър-
мятъ: „ние, само ние сме, които
можемъ, които, осенени отъ вла-
стѣта, сме въ състояние да движимъ
тежкия товаръ“. И най-лошото е,
когато помазанитѣ не даватъ дру-
гиму пѣтъ, за да не бжде нѣкакъ
забулено вѣлшебното имъ сияние
на голъми реформатори.

Обособяването на кореннитѣ жи-
тели на града въ една културно-
просвѣтна група е съгласно съ на-
шия основенъ законъ и се е подела

и въ други градове. Собствено, то
датира много по отрано и се е про-
явявало като мѣстенъ патриотизмъ,
достигащъ до ненавиждане придош-
литѣ жители въ нѣкои градове. Това
е било едно спотаено негодуване
къмъ чужденцитѣ, които, като чи-
новници или занаятчии, сж били не-
добре гледани отъ мѣстнитѣ жители.
Но това грубо проявление, което
никжде не е вземало характеръ на
организиранъ отпоръ, днесъ не може
да немѣри почва. Днесъ кореняче-
ството, като практическа идея се
налага отъ условията на живота,
има едни по дѣлоки и съзнателни
подбуди.

Нашитѣ градове, съ тѣрде малки
изключения, сж обречени на иконо-
мическо и духовно обезличаване.
Интелигентнитѣ и производителни
сили въ тѣхъ се стремятъ да се до-
бератъ къмъ по-оживени центрове,
където търсятъ готови условия за
своето преуспѣване и издигане. Осо-
бено силно и желано е емигрира-
нето къмъ София и нѣколко още
града. Така въ голъмото число гра-
дове умствениятъ и стопански животъ
гасне и предрича едно лошо бжда-
ще. Стара излитана народна мѣд-
ростъ е: неволята учи човѣка. Не-
волята е направила отъ много на-
роди и отдѣлни личности изпитани
ратници въ културното поприще,
които съ упоритъ трудъ сж постиг-
нали едно завидно благоденствие,
въпреки лошитѣ условия въ живота
имъ.

Нашитѣ градове се нуждаятъ отъ
своитѣ интелигентни и стопански
сили, за да си подготвятъ по-добро
бждаще. Необходимо е тѣзи сили да
се организиратъ и превъзпитатъ.
Интересътъ и чувствата на кореняка
къмъ родния градъ, па и къмъ се-
лото, трѣбва да се подържатъ и
засилватъ за доброто и успѣха на
родното мѣсто. Всѣки коренякъ, въз-
питанъ въ чувствата си за прѣуспѣ-
ване на родното му мѣсто, не ще
напустне леко селището, съ което
го свързватъ скѣпи спомени. Ако той
е економически притѣсненъ, ще по-
търси съ своитѣ граждани начини
и срѣдства да се създадатъ пред-
приятия за материално подобрене
и поминакъ на гражданитѣ; ако той
е духовно издигнатъ и му липсва
срѣда, ще потърси и създаде около
себе си идейно ядро за работа по
умствената култура на съграждани-
тъ си за уреждане читалища, нардни
четения и пр. Така съ усилията на
добритѣ сили на градоветѣ, въду-
шевлявани отъ кореняшка строител-
на идея, ще се направи много за
нашитѣ градове. Тази идея, намѣрѣна
своето въплощение въ организаци-
онни постановления, ще обвърже
привлече въ служба на родния градъ
и всички негови жители, които
били заставени временно или за вѣ-
наги да напустнатъ родното мѣсто.
Срѣдства и начинитѣ да се по-
стигне едно подобно многостранно
сътрудничество въ полза на родния
градъ сж много и до тѣхъ може да
се дойде само по пѣтя на организа-
цията, чрезъ изяснение и приложе-
ние на кореняшката идея. Кореняш-
ката идея има своя история, своя
психологически и стопански resou-
d'etre. Тя е толкова стара, колкото
е старъ човѣшкия родъ, и толкова
широка, колкото е широка и про-
странна земята, гдето се е развър-
налъ човѣкътъ. Нейното право е
вложено въ сърдцето на всѣки чо-
вѣкъ на дивака и на културния;
нейнитѣ проявления и конфликти сж
историята на човѣчеството и богатитѣ
сюжети на литературата. Нашата
народна история е една колосална
и грандиозна борба, мотивирана съ
кореняшката идея и свързанитѣ съ
нея и земята на нашитѣ прадѣди
чувства, която борба още не е пре-
станала: нейното свещено ехо ни
говори за предѣлитѣ на родното
отечество. Нашиятъ писателъ Йор-
данъ Йовковъ въ разказъ си „Сене-
бирскитѣ братя“ рисува много тро-
гателно раздѣлата на Халилъ бей
съ родното село при изселването му
въ Турция.

Не е тукъ мѣстото за по ши-
роко третиране на въпроса. На-
шата мисль е, че коренячеството

на градските ни училища — това образ. Една дупера на страх, униение притиска душата на несправдлив и безаконията, уволненията и на на учители и учителки от школата, които инспекцията ни допусна да се извършат едни учители през последните 3-4 години, безкрупулните ания правата на учителя и единствено фаворизация и партизанния във много случаи дойдоха нагледно да покажат, че работата и преданото служение за свободното разпреуспяване, сж нищо, че нито и робско поставяне е за служебна стабилност и ствие. Защото учителите видни нуждат, какъ пострадаха надурно много добри и нечители, какъ успѣха и получаволения на инспектори слаби и интригантни и ни за градските ни училища и учители.

ко това подхранва една раисихика, която убива, учителя. Така волята и разията на началството, колкото едни да сж, стават опасенъ на една притворна и кука. Ето една констатация, коменателна и сждбоносна за ни училища. Тѣсни сж ни „Варненски Кореняк“ ретизирамъ и разбуля злото итѣ ни училища, което иде однитѣ фактори. То е тѣй не апатичното и нехайно на родителите къмъ него отъ осждително. Родители ни на нашето градско учибва да се организиратъ въ мощенъ родителски съюзъ мания такъвъ отдавна сжщези развива мощна дейностъ) оставятъ да се вършатъ оли за смѣтка на хиляди деца, при случая съ закриването на и др. Голѣмитѣ въпроси: за ка на-училища въ града, за на училищата, за надзора итѣ за учениците, за частници, които сж станали една обучението, за назначение ректори, инспектори и учители да се обсждатъ и изнасятъ организацията на родителите. Такава една организация ще на тури край на многото зли нашите училища.

навърша съ нѣколко думи за на директори. Приетото у назначение на директори по отъ самите учители не е нено и не се практикува въ държава въ Европа. Изборима само за ректори при университетите и академичните. Ние сме ле въ това отношение доста безъ да гледаме, че за най-малко подхожда това норство. Тукъ въ Варна не чуда да се пише и говори за изборъ академията, но за тая въ прогимнитѣ се пише и говори доста. говоренето говори само за лоши следици и зловредна практика мо две изборни сесии бѣха доста, да се види, колко е незрѣло учивството за такава една привилегия. ртизанство, лични смѣтки, служебизгоди, партийна и съюзна придлежност бѣха и сж най-прозрачтѣ мотиви при избора. Въ една прогимназия директоръ ползуващъ съ високо благоволение бѣ съблѣл доста свои партийни другари чрезъ тѣхъ печелише всѣкога изора, въпреки че подготовката и кулурата му не даваха гаранция за ечалба въ избора. Другъ единъ директоръ бѣ заставенъ да напусне насната учителска организация и да не въ прогимназиялната за да се печели избора.

Избираха се директори, които се очеха отъ горе, а и такива които даваха най-добри условия за леко и декомислено служене. Варна даде доста материалъ, за да се компроетира директорската изборностъ. то затуй тукъ имаше и има директори, които сж много низко по служебенъ цензъ.

Изборността трѣбва да се повѣри

на по надежни колективни тѣла, въ които трѣбва да взематъ участие и родителите отъ района на прогимназията съ свои представители. Освенъ това избираемостта за директоръ да се не ограничава само за колегията отъ прогимназията, за да може да се избере директоръ и отъ друга прогимназия и даже отъ извънградски училища. (Следва)

На нашите хулители.

Безспорна истина е, че Варненското Културно-просвѣтно икономическо д-во „Варненски Кореняк“ израстна напоследък въ една здрава, дисциплинирана и отъ обществено значение организация. Строго определените уставни принципи на безпартийност, както и желанието да работи искрено и честно за благото на града, въ скоро време ще засилятъ неговото значение и ще го поставятъ въ първите редици на обществените сили у насъ. Защото неговиятъ животъ се зароди и продължава да се изгражда върху печалните развалини на партийната раздробеност и върху резултатите на пакостната демагогия, която изврати у нашия гражданинъ понятията за честъ, правда и безкористно обществено служене.

Обаче, тоя усиленъ прирѣстъ на дружеството ни смушава вече мнозина. Тѣ се боятъ не отъ друго, а отъ лозунга, който дружеството издига въ дѣлото на общественото благо и въ желанието му да групира обществените сили за извънпартийна културно-просвѣтна дейностъ. И поради това, поставили сж въ ходъ всички свои партийни привички, за да спратъ или обезсилятъ живота на дружеството.

Борбите презъ време на изборните агитации у насъ сж добили вече характеръ на една епидемична болестъ, която трови и изхавява не само тѣлото, но и душата, съзнанието на свободния гражданинъ. Презъ тия тѣжни дни на нашата твърде печална действителностъ, се дава пълна свобода на животинския инстинктъ, който не познава, що е честъ, свобода, убеждение и принципъ. И по тоя начинъ, силните се мжи да смаже слабия, властникътъ да упражнява давление, богатиятъ да подкупва човѣшки съвести, невъзпитаниятъ да хули и ругае, дрѣзкиятъ да скверни и създава интриги.

Такива сж отношенията и на нѣкои политически първенци въ града, спрямо дружеството ни и неговите членове. Принципътъ на раздѣленieto е по-силенъ отъ тѣхното съзнание и поради това той владѣе надъ тѣхъ. Да хулятъ, да ругаятъ, да нанисатъ оскърбления и незаслужени упреци е въ тѣхна привичка, особено преди всѣкакъкъ видъ обществени избори.

Но, нека се знае, че тѣхната дързостъ не ще мине безъ отплата. Съзнателното гражданство, което се е наситило до втрѣсване отъ различните видове партийна демагогия, ще съумѣе да даде всѣкому заслуженото. То наблюдава всички прояви, почиващи на неправдата и насилието, и ще каже думата си обективно и безъ партийна страсть. Нека се знае и това, че всѣки варненски гражданинъ е свободенъ да култивира въ себе си убеждения, които целятъ не да рушатъ и подбиватъ обществената редъ и дисциплина, а да издигатъ съзнанието у всички въ служение на обществото, на държавата. И поради това, ние апелираме къмъ всички за трезвостъ и блогоразумие. Защото, интереситѣ на града сж много по-цѣнни отъ личните амбиции на коя и да е обществена или политическа организация и че не сж врѣмена за раздори и взаимни борби.

Ние апелираме къмъ дружествените членове за единодушие, сплотеностъ, тактъ и разумностъ. Нека дадемъ примѣръ на добро възпитание и на гражданска доблестъ. Високо дигнете челата си. Безъ страхъ и безъ униение. Дѣлото, на което служи „Варненски Кореняк“ е бла-

городно, чисто и идейно. И каго така, никакви насилия и пречки не ще му попречатъ да властвува надъ партийните дребнавости и човѣшката злоба.

Съ спокойствие, тихо, скромно, безъ шумъ и демагогия да послужимъ на родния си градъ и България.

Д-ръ Д. Гиневъ.

Езиковото възпитание и детето

Езиковото възприятие и езиковото изразяване сж двете страни на езиковото възпитание, които сж тѣсно свързани помежду си. Тѣ сж въ зависимость една съ друга, както вдишането и издишането. Детето слуша говора на възрастните и се старее да отговори на тѣзи възприятия съ сжщото средство — говора. То възприема и други външни подразнения, които възбуждатъ у него мисли и чувства, които то се сили да изрази сжщо чрезъ говора. За изразяване на многобройните подбуди отъ вънъ и на езиковите възприятия има и други сръдства, като мимичните и други движения. Но говорътъ си остава единственото най-мощно и обемисто сръдство за изразяване на многобройните вътрешни подбуди и движения, които външниятъ свѣтъ и човѣшката речъ предизвикватъ въ насъ.

Най-съвършено можемъ да се изкажемъ чрезъ живия говоръ, чрезъ качеството, височината и ритъма на тоновете. Звучниятъ и ясенъ говоръ е най-гъвкавото, обширно и ненадминато сръдство за изразяване. Той действа най-широко образователно и въ дома и въ училището се явява като главно възпитателно и образователно сръдство, най-важния носителъ на впечатленията и подбудите, които детето получава всѣки моментъ. Човѣкъ става човѣкъ чрезъ говора, казва Ал. Хумболдъ, защото чрезъ него човѣкъ обладава видимия свѣтъ и вътрешните преживявания.

Днесъ детето — ученикъ, получава въ грамадно изобилие впечатления отъ външния свѣтъ и чрезъ сношаване съ хората. Всичко това поражда въ него единъ мощенъ напѣнъ за изразяване. Сложниятъ домашенъ и общественъ животъ, киното, богатата детска литература, забави, игри и пр. хвърлятъ детето въ вихъра на многобройните впечатления отъ тѣзи и други източници, и то чувствува болезнено натиска на тоя баластъ и потрѣбата да изрази навѣстъ усещанията отъ непоносимата пѣстрата. Младото съзнание, измъчвано по тоя начинъ, посѣга на разните изрази сръдства и търси въ тѣхъ единъ отдушникъ, за да се облекчи. Ето тукъ, въ тоя трагиченъ пунктъ, въ факта на страданието на днешното дете трѣбва да дочуваме повикътъ за обнова на обучението, на училището чрезъ неговите дейни и просвѣтени радатели. Едно коренно пресъздаване на училищното и домашното възпитание и обучение съобразно новото положение на нѣщата се налага. И понеже езикътъ е едно отъ най-пригодените сръдства за изразяване, то и реформата на новото обучение трѣбва да засегне на първо мѣсто обучението по езика.

Новото направление въ домашното и училищно езиково обучение дава особено значение на културата на устното изказване. Отъ тукъ почва и тукъ се съсредоточава езиковото възпитание, което цели звученъ, ясенъ и красивъ български изговоръ и конкретно схващане на това, що се говори. Съ културата на устното изказване детето трѣбва да се доведе до тамъ да може да изразява съ думи това, що то е преживѣло и що то мисли и чувствува, като за това си служи съ подходящи думи и езикови форми. Това се постига чрезъ упражнение на гласните органи, когато детето говори и изговаря ясно и чисто гласовете и думите. Говорътъ у дома и училището съ „да“, „не“ и други подобни форми пречи на говорното развитие.

Днешното училище върви по кри-ви пѣтища като дава предимство на

четенето и писането, като бърза и прералява съ обучението по тия отрасли на езиковото обучение въ ущърбъ на говорното развитие. То е въ кривъ пѣтъ, като следва повелята на повишения до болезненостъ стремежъ къмъ писане — мастиломанията и пренебрегва говора, който въпреки едностранчивото схващане, си остава единствено главно сръдство за сношаване. Училище, което при езиковото възпитание следва пѣтъ отъ вънъ на вътре, което се грижи предимно за това, што ученикътъ да слуша и чете, пренебрегва устното изразяване, чрезъ което единствено могатъ да се пробватъ и коригиратъ езиковите съдържания. Ето защо налага се, да се постави говорното обучение като първа стадия на езиковото възпитание на първо мѣсто, особено въ първата степенъ на обучението — основното училище. Тукъ говорното обучение трѣбва да бжде изходна работа и главна задача. Това, което се пропусне въ основното училище по това важно изискване на езиковото възпитание съ пренебрегване говорното усъвършенстване, не може да се наваксва по-късно чрезъ писането и четенето, колкото методично и сръчно да се водятъ тѣ. Това положение се поддържа отъ видни езиковедци и физиолози, които признаватъ, че дефектите на говора си оставатъ за презъ цѣлъ животъ, щомъ тѣ не сж изправени въ първите учебни години.

Възпитанието на говора трѣбва да стане една главна целъ на училището. Разбира се, че това би останало мъртво пожелание, ако въ семейството и обществото не се зароди по живъ интересъ къмъ говора. Езикътъ като най-ценно народно богатство заслужава едно по високо внимание.

Първото и най-важно изискване на езиковото възпитание е примѣрътъ, който се дава на детето въ училището и семейството. Ето защо въ училището и дома трѣбва да се дава всѣкога примеръ за правиленъ и чистъ говоръ.

Хроника

Починали членове на организацията Ангелина Бояджиева 37 год. и Стаматъ Николовъ, 56 год.

На опечалените семейства изказваме съболезнованията си.

Отъ 1 до 25 януарий т. г. сж приети 142 души за членове на дружеството, отъ които 97 действителни и 45 спомагателни.

Дружеството ни е напечатал членски карти за членовете. Всѣки членъ е длъженъ да получи отъ канцеларията членската си карта.

Предупреждаваме членовете на дружеството, че поради претрупана работа въ канцеларията, инкасатора не ще може да ги обхожда. Всѣки членъ, за редовностъ трѣбва да идва въ клуба да внесе вноските си.

Редакционни. Въ края на уводната статия на миналиятъ ни Януарски брой е допусната една печатна грешка, която изменя мисълта на пасажъ: вмѣсто „да озари съ ободрителенъ лжчъ студениятъ варненецъ“ да се чете отрудениятъ варненецъ.

Всички членове на Варненски Коренякъ да провѣрятъ веднага дали фигуриратъ въ избирателните списъци. Въ случай, че имената имъ не сж вписани въ списъците, да съобщятъ своевременно въ дружествената канцелария, за да се снабдятъ съ сждебни решения.

Варненски Коренякъ благодарно на всички дами и господа, взели участие въ различните комисии по уреждане и организиране на Кореняшката танцова вечеръ, станала на 7 януарий т. г. Изказва сърдечната си благодарностъ на всички лица, които съ готовностъ подариха предмети за томболота, както и на всички, които благоволиха да почетатъ съ присѣствието си вечеринката. Моли извинение отъ ония дами и господа, които по нѣмане на мѣсто, бѣха принудени да се върнатъ.

Печатн. и Хромолит. „Просвѣщение“ на П. Зенгиновъ — Варна. Пор. № 516.